

Palvelualojen liikevaihtokuvaaja

2017, maaliskuu

Palveluiden liikevaihto kasvoi tammi-maaliskuussa 7,7 prosenttia vuodentakaisesta

Tilastokeskuksen mukaan palvelualojen liikevaihto nousi tammi-maaliskuussa 7,7 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kaikki palvelutoimialat kasvoivat voimakkaasti. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (+10,4 %) pysytteli kasvun kärjessä. Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (+9,1 %) sekä taiteet, viihde ja virkistys -toimiala (+9,4 %) kasvoivat lähes yhtä vahvasti. Palvelualoissa ei ole mukana kaupan toimialoja.

Palvelualojen liikevaihdon kolmen kuukauden vuosimuutos (TOL 2008)

Lähde: Tilastokeskus

Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan toimialalla voimakkainta kasvua piti erikoistuneet palvelut liike-elämälle (+18,1 %). Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan alatoimialoista kasvoi etenkin työllistämistoiminta (+20,1 %). Majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimialalla nousua oli eniten majoituksessa (+11,8 %).

Kuljetuksen ja varastoinnin toimiala kasvoi 5,4 prosenttia vuodentakaisesta vastaavasta ajankohdasta. Sen alatoimialoista maa- ja rautatieliikenne ylsi 6,5 prosentin kasvuun.

Muu palvelutoiminta kehittyi vaimeimmin yltäen kuitenkin 4,3 prosentin kasvuun. Sen alatoimialoista tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus -toimialan liikevaihto laski 2,8 prosenttia.

Verohallinnon oma-aloitteisten verotietojen muutoksilla ei toistaiseksi vaikutusta liikevaihtokuvaajien tietoihin

Tilastokeskuksen liikevaihtokuvaajissa on selvitetty Verohallinnon oma-aloitteisten verotietojen muutosten vaikutuksia. Selvitysten perusteella muutoksilla ei toistaiseksi ole havaittu olevan tilastotuotannon kannalta merkittäviä vaikutuksia yritysten arvonlisäveroraportoinnissa. Tästä lisää kohdassa [Muutoksia liikevaihtokuvaajien käyttämässä kausiveroaineistossa](#).

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Liikevaihdon vuosimuutos toimialoittain, % (TOL 2008).....	4
---	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Palvelualojen liikevaihdon trendisarjat (TOL 2008).....	5
---	---

Liitekuvio 2. Palvelualojen liikevaihdon trendisarjat (TOL 2008).....	5
---	---

Tietojen tarkentuminen.....	6
-----------------------------	---

Laatuseloste: Palvelualojen liikevaihtokuvaaja.....	8
---	---

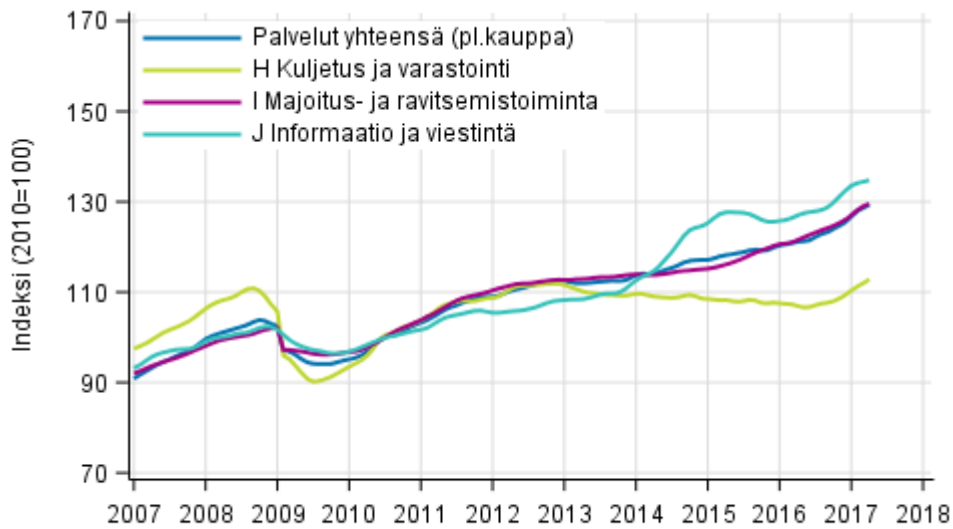
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Liikevaihdon vuosimuutos toimialoittain, % (TOL 2008)

	Kolmen kuukauden vuosimuutokset, %				Uusimman kuukauden vuosimuutos, %
	04-06/2016	07-09/2016	10-12/2016	01-03/2017	03/2017
HIJLMNRS Muut palvelut	4,1	3,5	4,3	7,7	9,2
H Kuljetus ja varastointi	1,0	-0,4	1,2	5,4	7,8
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	6,3	4,8	3,8	8,6	11,3
J Informaatio ja viestintä	1,2	0,9	5,3	7,3	8,3
L=68 Kiinteistöalan toiminta	3,9	4,2	0,4	7,5	6,5
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	8,3	7,5	7,6	10,4	13,0
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	9,7	8,7	8,8	9,1	9,6
R Taiteet, viihde ja virkistys	2,8	7,4	5,3	9,4	11,7
S Muu palvelutoiminta	5,9	4,0	-0,2	4,3	5,5

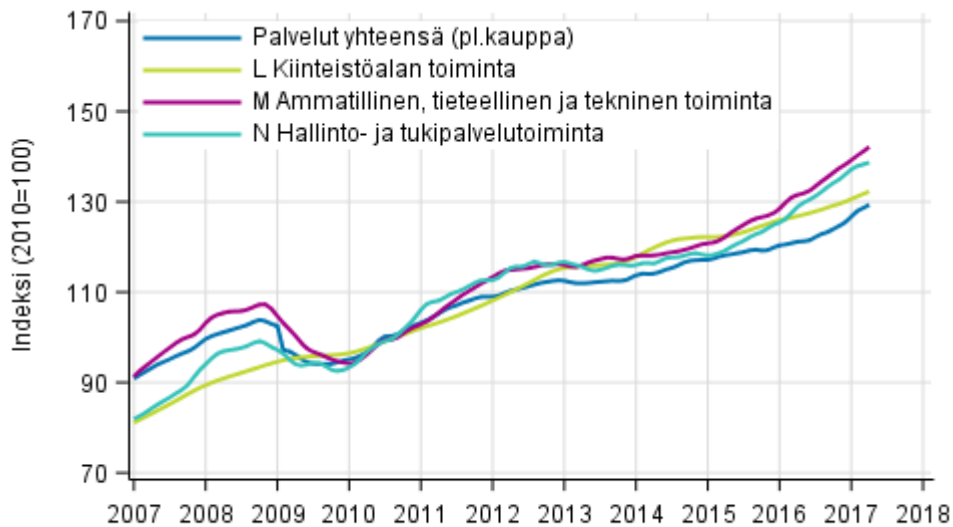
Liitekuviot

Liitekuvio 1. Palvelualojen liikevaihdon trendisarjat (TOL 2008)

Lähde: Tilastokeskus

Liitekuvio 2. Palvelualojen liikevaihdon trendisarjat (TOL 2008)

Lähde: Tilastokeskus

Tietojen tarkentuminen

Tilaston tiedot ovat tarkentuneet alla olevan taulukon mukaisesti. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 3.

Liikevaihdon vuosimuutosten tarkentuminen päätoimialoilla¹⁾

Toimiala / Tilastokuukausi		Vuosimuutos,%		Tarkentuminen,%-yksikköä
		1. julkistus	Uusin julkistus (2017-06-14)	
HIJLMNRS Muut palvelut	10/2016	4,2	3,4	-0,8
	11/2016	5,4	4,9	-0,5
	12/2016	4,7	4,4	-0,3
	01/2017	11,2	10,1	-1,1
	02/2017	3,9	3,6	-0,3
H Kuljetus ja varastointi	10/2016	-0,6	-0,9	-0,3
	11/2016	1,6	1,5	-0,1
	12/2016	3,2	2,9	-0,3
	01/2017	7,2	6,3	-0,9
	02/2017	1,5	2,0	0,5
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	10/2016	3,2	2,0	-1,2
	11/2016	5,0	4,5	-0,5
	12/2016	5,7	4,9	-0,8
	01/2017	8,9	8,1	-0,8
	02/2017	5,8	6,0	0,2
J Informaatio ja viestintä	10/2016	5,3	4,8	-0,5
	11/2016	4,9	4,4	-0,5
	12/2016	6,6	6,5	-0,1
	01/2017	9,7	9,8	0,1
	02/2017	4,4	3,3	-1,1
L=68 Kiinteistöalan toiminta	10/2016	4,9	3,6	-1,3
	11/2016	3,5	1,6	-1,9
	12/2016	-1,3	-2,6	-1,3
	01/2017	12,9	10,3	-2,6
	02/2017	6,4	5,7	-0,7
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	10/2016	10,1	7,9	-2,2
	11/2016	10,8	10,3	-0,5
	12/2016	4,9	5,4	0,5
	01/2017	18,3	14,9	-3,4
	02/2017	4,4	3,4	-1,0
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	10/2016	5,9	6,1	0,2
	11/2016	11,3	10,6	-0,7
	12/2016	10,1	9,6	-0,5
	01/2017	13,4	12,2	-1,2
	02/2017	6,3	6,0	-0,3
R Taiteet, viihde ja virkistys	10/2016	7,3	6,2	-1,1
	11/2016	2,6	2,0	-0,6
	12/2016	7,5	7,4	-0,1
	01/2017	15,8	15,3	-0,5
	02/2017	1,6	1,5	-0,1

Toimiala / Tilastokuukausi		Vuosimuutos, %		Tarkentuminen, %-yksikköä
		1. julkistus	Uusin julkistus (2017-06-14)	
S Muu palvelutoiminta	10/2016	-4,5	-4,5	0,0
	11/2016	5,3	4,8	-0,5
	12/2016	0,2	-0,7	-0,9
	01/2017	7,1	6,7	-0,4
	02/2017	0,9	0,6	-0,3

1) 1. julkistus viittaa ajankohtaan kun viiteajankohdan tieto on ensimmäisen kerran julkaistu. Tarkentuminen kuvaa ensimmäisen ja tuoreimman julkaisun vuosimuutosprosenttien erotusta.

Liikevaihdon pitkänaikavälin vuosimuutosten tarkentuminen päätoimialoilla

Toimiala	Vuosi	Keskiarvo ¹⁾	Itseisarvojen keskiarvon ²⁾
HIJLMNRS Muut palvelut	2013	-0,8	0,8
	2014	-0,7	0,7
	2015	-0,8	0,8
H Kuljetus ja varastointi	2013	-0,5	0,5
	2014	-0,1	0,4
	2015	-0,4	0,4
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	2013	-0,8	0,8
	2014	-0,8	0,8
	2015	-0,5	0,8
J Informaatio ja viestintä	2013	-0,6	0,7
	2014	-0,3	0,5
	2015	-0,5	0,5
L=68 Kiinteistöalan toiminta	2013	-1,3	1,3
	2014	-0,8	0,9
	2015	-1,6	1,6
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	2013	-1,7	1,7
	2014	-2,0	2,0
	2015	-2,0	2,0
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	2013	-0,3	0,6
	2014	-0,6	0,8
	2015	-0,4	0,6
R Taiteet, viihde ja virkistys	2013	-0,3	0,6
	2014	-0,6	0,8
	2015	-0,4	0,6
S Muu palvelutoiminta	2013	-1,3	2,3
	2014	-0,7	1,0
	2015	-1,2	1,2

1) Keskiarvo ensimmäisen ja seitsemännen julkaisukerran välillä tarkentuneista tiedoista tilastovuonna

2) Keskiarvo ensimmäisen ja seitsemännen julkaisukerran erotusten itseisarvoista

Laatuseloste: Palvelualojen liikevaihtokuvaaja

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Liikevaihtokuvaajat ovat indeksejä, jotka kuvaavat kuukausitasolla yritysten liiketoiminnan kehitystä. Indeksien laskennassa käytetään lähes koko Suomen yritystoiminnan kattavaa Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineistoa (ent. kausiveroaineisto) sekä Tilastokeskuksen suoraa tiedonkeruuta ja yritysrekisteriä. Liikevaihtoindeksiä julkaistaan teollisuuden, rakentamisen, kaupan ja muiden palveluiden toimialoista.

Tietoja käytetään Eurostatissa, Euroopan keskuspankissa, eräissä kansainvälisissä organisaatioissa ja Suomen julkisessa hallinnossa sekä aluekehittämisessä yritystalouden kehityksen seurantaan ja analysointiin. Elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset käyttävät tietoja markkinoiden ja kilpailijoiden kehityksen arviointiin. Tilastokeskuksessa Tuotannon suhdannekuvaaja sekä Neljännesvuositilinpito käyttävät liikevaihtoindeksiä lähdeaineistonaan.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käytetyt käsitteet

Liikevaihto on määritelty käsitteellisesti kirjanpitolaisissa eikä se sisällä arvonlisäveroa. Teollisuudessa tarkastellaan koko liikevaihdon lisäksi **kotimaan- ja vientiliikevaihtoa**. Rakentamisen liikevaihtokuvaaja käsittää ensisijaisesti rakennusyritysten kotimaan myynnin, mutta tietyt toimintamallit kuten perustajaurakoinnin, se kuvaa hankintojen mukaan arvostettuna.

Vuosimuutos kuvaa muutosta edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Kolmen kuukauden liukuva muutos lasketaan vertaamalla kolmen kuukauden indeksien summaa edellisvuoden vastaavan ajanjakson summaan. Kolmen kuukauden keskiarvo vuosimuutoksissa tasaa kuukausittaista satunnaisvaihtelua.

Arvoindeksi kuvaa liikevaihdon nimellisarvoa suhteessa perusvuoden arvoon. Arvoindeksi sisältää sekä hintojen muutokset että määrän muutokset. Liikevaihtokuvaajat ovat arvoindeksejä. Niiden arvot saadaan suoraan käytettävistä aineistoista.

Määrä- eli volyymi-indeksi kuvaa määrissä tapahtuneita muutoksia. Tilastokeskus tuottaa kaupan, teollisuuden ja rakentamisen toimialoista määräindeksit. Kaupan ja rakentamisen määräindeksit saadaan jakamalla liikevaihdon arvoindeksit hintaindeksillä: määräindeksi = $100 \times (\text{arvoindeksi} / \text{hintaindeksi})$.

Teollisuuden määrä- eli volyymi-indeksi tuotetaan erilliseen noin 1 000 toimipaikan otokseen perustuen.

Kausitasoitettu aikasarja on indeksisarja, josta on poistettu vuosittainen systemaattinen vaihtelu.

Trendisarja kuvaa pitkän aikavälin kehitystä.

Toimialaluokitus

Toimialaluokat on muodostettu toimialaluokitus [TOL 2008](#):n mukaisesti (Tilastokeskus, Helsinki 2008).

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, [tilastolaki](#). Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Indeksisarjat julkaistaan niin, että niistä ei voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja tai kehitystä. Liikevaihtokuvaajien tilastointia ohjaa EU:n asetus lyhyen aikavälin tilastoista N:o 1165/98. Asetus velvoittaa jäsenvaltioita tuottamaan indeksisarjoja mm. liikevaihtotiedoista tietyiltä toimialoilta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Perusjoukko

Liikevaihtokuvaajien perusjoukkona ovat kuukausivalvonnassa olevat arvonlisäverovelvolliset työnantajat. Eräät monitoimialaiset yritykset on jaettu ns. toimialayksiköihin toimialapuhtauden parantamiseksi.

Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineisto

Indeksin laskennassa käytetään Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineistoa. Aineisto sisältää kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuositietoja ilmoittavien yritysten arvonlisäverotiedot. Kuukausittain tietonsa raportoivat ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on yli 100 000 euroa. Neljännesvuosiraportointiin ovat oikeutettuja alv-tietojen osalta ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on 30 001 - 100 000 euroa. Vuositason raportointiin ovat alv-tietojen osalta oikeutettuja ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on korkeintaan 30 000 euroa.

Tammikuun 2017 tiedoista alkaen yritykset, joiden vuosiliikevaihto on alle 500 000 euroa, ovat voineet ilmoittaa kuukausittaisen arvonlisäveronsa suoriteperusteisen ilmoituksen sijaan maksuperusteisesti. Samalla kausiveroilmoituksen nimi muuttui oma-aloitteisiksi veroiksi. Aikaisemmin arvonlisävero on pitänyt pääsääntöisesti ilmoittaa heti, kun lasku on lähtenyt asiakkaalle. Jos yritys siirtyy maksuperusteiseen tilitykseen, se tekee ilmoituksen vasta kun on saanut maksun myynnistään.

Taulukko 1. Alle 500 000 euron vuosiliikevaihdon yritysten osuus koko toimialan liikevaihdosta

Toimiala	Alle 500 000 euron LV:n yritysten osuus toimialan liikevaihdosta
Kaikki toimialat yhteensä	6,2 %
B Kaivostoiminta ja louhinta	5,8 %
C Teollisuus	1,5 %
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0,5 %
E Viemäri- ja jätevesihuolto; muu ympäristön puhtaanapito	3,8 %
F Rakentaminen	14,5 %
45 Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	6,0 %
46 Tukkukauppa	2,3 %
47 Vähittäiskauppa	4,8 %
H Kuljetus ja varastointi	10,7 %
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	22,1 %
J Informaatio ja viestintä	4,2 %
L=68 Kiinteistöalan toiminta	21,1 %
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	21,3 %
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	11,6 %
R Taiteet, viihde ja virkistys	10,4 %
S Muu palvelutoiminta	51,7 %

Tavaroita ja palveluja myyvä elinkeinonharjoittaja on arvonlisäverovelvollinen yritysmuodosta riippumatta. Arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät mm. elinkeinonharjoittajat, joiden toiminta on vähäistä, pankki- ja rahoitustoiminta sekä eräät uskonnolliset yhdyskunnat ja yleishyödylliset yhteisöt. Valtio ja kunta ovat verovelvollisia liiketoiminnan muodossa harjoitetusta toiminnasta.

Tilastokeskuksen oma tiedonkeruu

Arvonlisäveroaineistoa täydennetään Tilastokeskuksen omalla tiedonkeruulla. Myyntitiedustelussa Tilastokeskus kerää kuukausittain liikevaihtotietoja noin 2 000 toimialojensa merkittävimmältä yritykseltä. Otoksen osuus kunkin päätoimialan yritysten lukumäärästä on 0,1-6,4 prosenttia, mutta liikevaihdolla mitattuna otos kattaa 21-76 prosenttia toimialasta riippuen.

Laskenta

Aineistossa havaitut systemaattiset virheet korjataan ennen laskentaa. Laskennan aikana havaitut virheelliset tiedot oikaistaan tai niiden vaikutus poistetaan. Aineisto tarkistetaan yritystasolla käymällä läpi merkittävimmät yritysjärjestelyt ja liikevaihdon muutokset, yritysten aloitukset ja lopetukset.

Liikevaihtokuvaajien **perusvuosi on 2010**. Laskenta perustuu **muutosestimointiin**. Menetelmässä vertaillaan tarkasteltavan kuukauden ja edellisen vuoden vastaavan kuukauden vertailukelpoisia havaintoja huomioimalla muun muassa yritysjärjestelyt ja kirjanpitoon liittyvät raportointikäytännön muutokset. Indeksit lasketaan kuukausittain uudelleen kunnes aineisto on lopullinen.

Käytetyt työpäiväkorjaus- ja kausitasoitusmenetelmät

Kausitasoitettu sarjasta on poistettu vuoden sisäinen systemaattinen vaihtelu. Kausivaihtelun aiheuttaa usein jokin yrityksistä itsestään johtumaton ilmiö, kuten säätilojen ja vuodenaikojen vaihtelu ja ihmisten toimintatavat. Kaikki liikevaihtosarjat tasoitetaan TRAMO/SEATS -menetelmällä, joka on Eurostatin suosittama kausitasoitusmenetelmä. Tarkempaa tietoa aikasarjojen kausivaihtelusta ja kausitasoitukseen käytetystä menetelmästä saa [Kausitasoitus Tramo/Seats -menetelmällä](#) -selosteesta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Liikevaihtokuvaajien aineisto kattaa lähes koko Suomen yritystoiminnan. Uusimmat indeksiluvut voivat muuttua hieman aineiston kertymisen ja yritysten ilmoittaminen tietojen muutosten vuoksi. Aineiston täydentymisestä johtuen tiedot päivittyvät julkistuksissa yli vuoden ajan. Tiedot tarkentuvat eniten viiden kuukauden ajan ensimmäisestä julkaisusta. Tietojen tarkentuminen päätoimialoilla eri julkaisukertojen välillä sekä pitkällä aikavälillä keskimäärin on esitetty [omissa taulukoissaan](#).

Koska tietyn kuukauden oma-aloitteisten verojen aineisto täydentyy eräpäivän jälkeenkin, jokaisen kohdekuukauden aineisto päivitetään toistuvasti. Aineisto kertyy kuukausi- ja neljännesvuosi-ilmoittajien osalta 6-9 kuukauden ajan sekä vuosi-ilmoittajien osalta yli vuoden ajan. Ensimmäisellä poimintakerralla aineiston kattavuus on keskimäärin 90 % yritysten liikevaihdolla mitattuna.

Vähittäiskaupasta tuotetaan otoksen perusteella myös ennako. Ennakon tuloksia verrataan kokonaisaineistosta laskettuihin tietoihin ennakon osuvuuden määrittelemiseksi.

Mitattavat muuttajat (liikevaihto ja toimiala) vastaavat hyvin Eurostatin määritelmiä. Myyntitiedustelun liikevaihtokäsite on pääsääntöisesti kirjanpitolain mukainen. Pitkäkestoisia projekteja lukuun ottamatta myynti kohdistetaan suoriteperusteisesti eli laskutuksen mukaisesti. Oma-aloitteisten verojen ilmoituksesta laskettava liikevaihto ei täysin vastaa kirjanpitolain mukaista liikevaihtoa, koska se voi sisältää mm. käyttöomaisuuserien myyntejä, muita tuottoja ja satunnaisia eriä. Aineistossa voi myös olla virheitä esimerkiksi optisesta luvusta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Käytössä olevan aineiston kattavuuden vuoksi tilastointimenetelmää voidaan pitää lähes harhattomana. Yrityksen toimiala on päätoiminnan mukainen. Sivutoimintojen vaikutusta on pienennetty jakamalla merkittävimmät sivutoiminnot omiksi toimialayksiköikseen.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kaupan myynnistä julkaistaan ennako vain kuukauden viiveellä. Laajemmat kaupan myynnin kuukausittaiset ennakkotiedot julkaistaan noin puolentoista kuukauden viiveellä. Teollisuuden, rakentamisen ja muiden palveluiden liikevaihtokuvaajat julkaistaan noin kahden ja puolen kuukauden viiveellä, kuten kaupan myynnin tarkentuneet tiedot. Julkaisupäivät on koottu [julkistamiskalenteriin](#).

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkistuksia on liikevaihtokuvaajista kuukausittain neljä: teollisuuden, rakentamisen, kaupan ja muiden palvelujen liikevaihtokuvaajista kustakin erikseen. Uusimmat julkistukset ilmestyvät julkaisupäivänä Tilastokeskuksen kotisivulle.

Internetissä julkaistaan liikevaihtokuvaajien uusimpien julkistusten lisäksi kuvaukset, katsaukset, aikasarjat ja kuvioit kullekin tilastolle. Tiedot päivitetään aina uusimman tiedon ilmestyessä. Liikevaihtokuvaajat julkaistaan internetissä myös Tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietokannassa ([StatFin](#)).

Erityisselvityksille Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineisto antaa monipuoliset mahdollisuudet. Suhdannetietoa tuotetaan toimialoitain ja alueittain sekä nimetyistä yritysryhmistä. [Asiakaskohtaisen suhdannepalvelun](#) avulla voi saada tietoa esimerkiksi liikevaihdosta, viennistä, palkoista tai henkilöstömäärästä. Lisäksi kasvukatsaus kuvaa aineistosta löytyviä suhdannekehityksen syitä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston tiedot lasketaan jokaisen julkistuksen yhteydessä uudelleen noin vuoden ajalta. Julkistuksen tiedot ovat ajallisesti vertailukelpoisia, joskin tuoreimmat tiedot voivat tarkentua aineiston täydentymisen vuoksi.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Liikevaihtokuvaajissa kullekin kalenterivuodelle kohdistuu sille ajoittuva myynti yrityksen tilikaudesta riippumatta. Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastossa liikevaihtotiedot ovat tuloslaskelman mukaisia ja kyseisenä vuonna päättyvältä tilikaudelta. Jos tilikauden pituus eroaa 12 kuukaudesta, liikevaihto muunnetaan yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastossa 12 kuukautta vastaavaksi, ellei todellinen toiminta ole alle 12 kuukautta.

Liikevaihtokuvaajat kattavat arvonlisäverovelvollisuuden rajan ylittävät yritykset eli yli 10 000 euroa liikevaihtoa tuottavat yritykset. Liikevaihtotietojen laskennassa aloittaneet ja lopettaneet yritykset otetaan huomioon heti, kun yritys on tullut arvonlisäverovelvolliseksi tai tieto lopettamisesta on saatu. Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto tai tase on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan.

8. Dokumentointi

Lisää tilaston metatietoja löytyy kunkin liikevaihtokuvaajan omilta kotisivuilta (käsitteet ja määritelmät, menetelmäseloste ja luokitukset) ja Statfin -palvelusta.

Lisätietoja

Aki Niskanen   029 551 2657
Katja Liukkonen   029 551 3515
Vastaava tilastojohtaja:
Sami Saarikivi

palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Palvelualojen liikevaihtokuvaaja, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0971 (pdf)